

Календар

знаменных дат

2025

Наукова бібліотека
Харківського національного
медичного університету

КАЛЕНДАР

знаменних дат

Харківського національного
медичного університету
на 2025 рік

Харків
2025

Укладачі:

Ж. М. Перцева

О. В. Семененко

О. В. Куц

Л. В. Скрипченко

Комп'ютерна верстка та дизайн:

О. В. Куц

Календар знаменних дат Харківського національного медичного університету на 2025 рік / уклад. Ж. М. Перцева [та ін.] ; Наук. б-ка ХНМУ. — Харків, 2025. — 69 с.

Календар знаменних і пам'ятних дат, присвячений ювілейним датам видатних діячів медичної науки Харківського національного медичного університету.

Дрейсіг Вільгельм Федорович.....	6
Калениченко Іван Осипович.....	7
Калькау Авраам Якович.....	8
Натанзон Абрам Михайлович.....	9
Недригайлов Віктор Іванович.....	10
Орлов Леонід Володимирович.....	11
Попов Сергій Олександрович.....	12
Прокопенко Петро Петрович.....	13
Сиворонов Володимир Олександрович.....	14
Толочинов Микола Пилипович.....	15

СІЧЕНЬ

Істомін Георгій Павлович.....	17
Фрішман Микола Михайлович.....	18

ЛЮТИЙ

Фольборт Георгій Володимирович.....	20
Хмельницький Борис Мойсейович.....	21
Цехновіцер Марк Мойсейович.....	22

БЕРЕЗЕНЬ

Зайцев Володимир Терентійович.....	24
Кононенко Іларіон Пилипович.....	25
Шульга Юрій Дмитрович.....	26

КВІТЕНЬ

Вашев Єгор Андрійович.....	28
Зарубін Іван Кіндратович.....	29
Рубашкін Володимир Якович.....	30

ТРАВЕНЬ

Дерман Григорій Левович.....	32
Зеленев Іван Федорович.....	33
Коломенський Всеволод Миколайович.....	34
Лещенко Георгій Данилович.....	35
Мечников Ілля Ілліч.....	36
Чорна Тамара Трохимівна.....	37

ЧЕРВЕНЬ

Белоусов Володимир Олександрович.....	39
Гриньов Даміан Петрович.....	40
Масловський Сергій Юрійович.....	41
Файншмідт Ісаак Ілліч.....	42

ЛИПЕНЬ

Іллінський Тимофій Степанович.....	44
------------------------------------	----

СЕРПЕНЬ

Вороний Юрій Юрійович.....	46
Давиденков Сергій Миколайович.....	47
Миронов Матвій Максимович.....	48
Палладін Олександр Володимирович.....	49

ВЕРЕСЕНЬ

Жаботинський Василь Михайлович.....	51
Ліпшиць Реля Ушерівна.....	52
Соколов Микола Андрійович.....	53

ЖОВТЕНЬ

Брауде Ілля Рафаїлович.....	55
Пахомов Володимир Іванович.....	56
Протопопов Віктор Павлович.....	57
Ситенко Михайло Іванович.....	58
Черненко Володимир Дмитрович.....	59
Якушевич Сергій Гаврилович.....	60

ЛИСТОПАД

Лашкевич Валеріан Григорович.....	62
Пономарьов Михайло Дійович.....	63
Татаренко Ніна Павлівна.....	64

ГРУДЕНЬ

Лейтес Самуїл Мойсейович.....	66
Штельмах Микола Іванович.....	67

Головний корпус Харківського національного
медичного університету

2025

Дрейсіг Вільгельм Федорович

1770 – 1819

255 років з дня народження доктора медицини, професора, першого завідувача кафедри загальної та спеціальної патології і терапії медичного факультету Харківського університету (1805–1819).

Калениченко Іван Осипович

1805 – 17.01.1876

220 років з дня народження доктора медицини, заслуженого професора, декана медичного факультету Харківського університету (1837–1838), першого завідувача кафедри фізіології медичного факультету Харківського університету (1837–1861).

Калькау Авраам Якович

1765 – 1812

230 років з дня народження доктора медицини, професора, першого завідувача кафедри повивального мистецтва медичного факультету Харківського університету (1807–1812).

Натанзон Абрам Михайлович

1895 – 1958

130 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри оториноларингології ХМІ (1943–1958).

Недригайлов Віктор Іванович

1865 – 1923

160 років з дня народження директора Бактеріологічного інституту Харківського медичного товариства (1908–1923), завідувача кафедри бактеріології Жіночого медичного інституту Харківського медичного товариства (1911–1920).

Орлов **Леонід Володимирович**

1855 – 24.04.1923

170 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедр хірургічної патології (від 1894) та факультетської хірургічної клініки (від 1899) медичного факультету Харківського університету, завідувача кафедри факультетської хірургії Жіночого медичного інституту (1910–1923).

Попов Сергій Олександрович

1850 – 1920

175 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри фармакології медичного факультету Харківського університету (1895–1912), директора Жіночого медичного інституту Харківського медичного товариства (1912–1919).

Прокопенко Петро Петрович

1860 – ?

165 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри очних хвороб ХМІ (1924–1928).

Сиворонов **Володимир Олександрович**

1900 – ?

125 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри гігієни харчування ХМІ (1945–1971), декана санітарно-гігієнічного факультету (1947–1961).

Толочинов **Микола Пилипович**

1840 – 1908

185 років з дня народження доктора медицини, завідувача кафедри акушерства та жіночих хвороб медичного факультету Харківського університету (1885–1903).

Клініка нервових хвороб медичного факультету

Січень

Істомін Георгій Павлович

30.01.1935 – 04.12.1992

90 років з дня народження доктора медичних наук, професора кафедри травматології та ортопедії ХМІ (1962–1992).

Фрішман **Микола Михайлович**

17.01.1890 – 16.04.1944

135 років з дня народження відомого педіатра, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри дитячих хвороб ХМІ (1930–1944).

Імператорський Харківський університет (1805)

Лютий

Фольборт Георгій Володимирович

04.02.1885 – 17.04.1960

140 років з дня народження видатного фізіолога, академіка АН УРСР (1951), заслуженого діяча науки УРСР (1953), завідувача кафедри нормальної фізіології ХМІ (1926–1946).

Хмельницький Борис Мойсейович

17.02.1885 – 17.07.1959

140 років з дня народження доктора медичних наук, професора, директора Українського інституту туберкульозу (1940–1955), завідувача кафедри туберкульозу ХМІ (1931–1956).

Цехновіцер Марк Мойсейович

07.02.1890 – 13.05.1945

135 років з дня народження видатного мікробіолога, імунолога, академіка АМН СРСР (1944), заслуженого діяча науки УРСР (1943), завідувача кафедри мікробіології 1-го ХМІ (1935–1942).

Анатомічний театр (1887)

Тернопіль

Зайцев

Володимир Терентійович

05.03.1930 – 27.07.1999

95 років з дня народження хірурга, заслуженого діяча науки УРСР (1983), лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (1990), директора Харківського НДІ загальної і невідкладної хірургії (1974–1999), завідувача кафедри госпітальної хірургії ХМІ, ХДМУ (1970–1999).

Кононенко Іларіон Пилипович

28.03.1900 – 22.02.1972

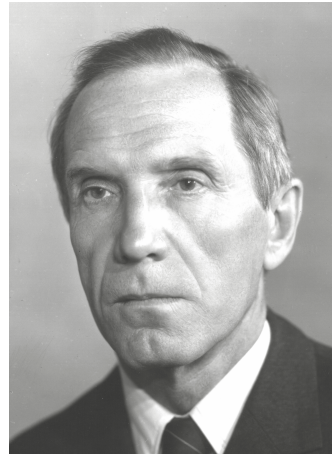

125 років з дня народження наркома охорони здоров'я
УРСР (1944–1946), директора ХМІ (1949–1959).

Шульга Юрій Дмитрович

21.03.1920 – 04.07.2002

105 років з дня народження заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора, ветерана Другої світової війни, завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб № 2 ХМІ (1960–1981).

Терапевтична клініка медичного факультету

Клініка

Вашев Єгор Андрійович

29.04.1930 – 17.03.2019

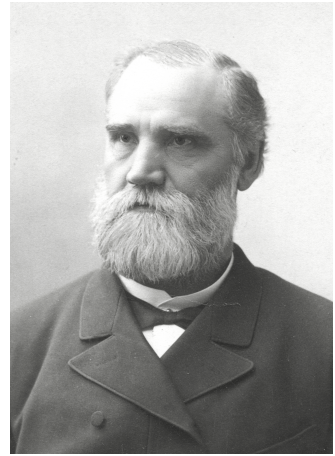
95 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри дитячих інфекційних хвороб ХМІ, ХДМУ (1985–2000), декана педіатричного факультету (1996–1998).

Зарубін

Іван Кіндратович

Квітень 1835 – 23.03.1904

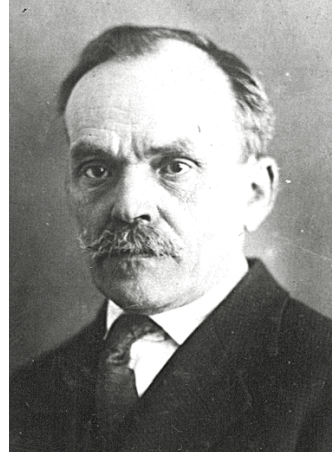

190 років з дня народження доктора медицини, професора, декана медичного факультету Харківського університету (1870–1889), першого завідувача кафедри госпітальної хірургії медичного факультету Харківського університету (1877–1894).

Рубашкін Володимир Якович

17.04.1875 – 24.06.1932

150 років з дня народження відомого вченого, доктора медицини, заслуженого професора, завідувача кафедри гістології ХМІ (1923–1932), засновника і директора Українського протозойного інституту (1923–1932).

Дитяча клініка ХМІ

Травень

Дерман Григорій Левович

13.05.1890 – 18.11.1983

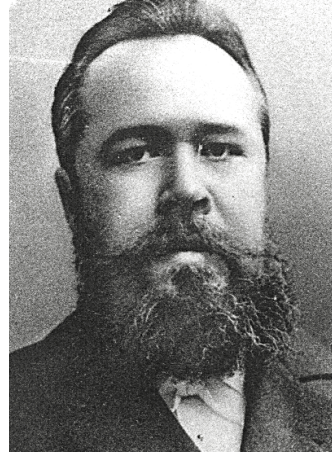
135 років з дня народження відомого патологоанатома, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри патологічної анатомії ХМІ (1945–1971).

Зеленів

Іван Федорович

19.05.1860 – 01.05.1918

165 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри шкірних та венеричних хвороб медичного факультету Харківського університету (1894–1918).

Коломенський Всеволод Миколайович

31.05.1930 – 03.03.2015

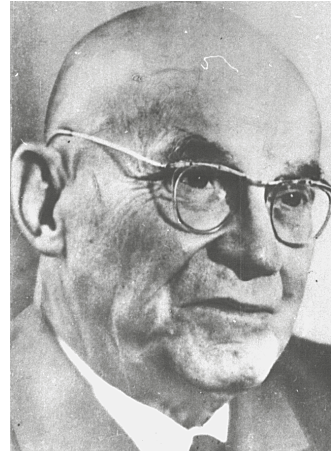

95 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри пропедевтики дитячих хвороб ХМІ, ХДМУ (1973–2000).

Лещенко **Георгій Данилович**

06.05.1895 – 30.04.1982

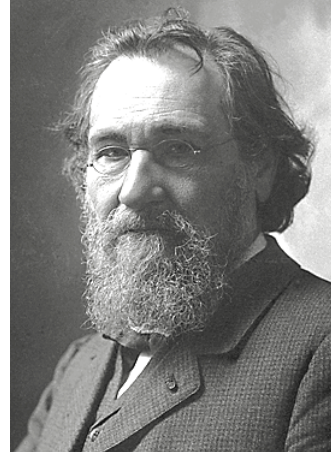

130 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри нервових хвороб ХМІ (1942–1971).

Мечников **Ілля Ілліч**

15.05.1845 – 15.07.1916

180 років з дня народження випускника Харківського університету, засновника імунології, видатного біолога, ембріолога, мікробіолога, патолога, лауреата Нобелівської премії (1908), почесного академіка РАН (1916).

Чорна Тамара Трохимівна

01.05.1920 – 28.05.2016

105 років з дня народження докторки медичних наук, професорки, ветеранки Другої світової війни, завідувачки кафедри інфекційних хвороб ХМІ (1969–1992).

НДІ дерматології та венерології НАМН України

Червень

Белоусов **Володимир Олександрович**

13.06.1895 – 25.05.1971

130 років з дня народження видатного педіатра, члена-кореспондента АМН СРСР (1957), заслуженого діяча науки УРСР (1956), заступника директора ХМІ з навчальної та наукової роботи (1946–1952), декана педіатричного факультету (1936, 1944–1946), завідувача кафедри дитячих хвороб (1938–1944) та кафедри педіатрії ХМІ (1944–1965).

Гриньов **Даміан Петрович**

30.06.1880 – 10.10.1934

145 років з дня народження доктора медицини, професора, першого президента Харківської медичної академії (1920), засновника та першого завідувача кафедри мікробіології ХМІ (1922–1934).

Масловський Сергій Юрійович

07.06.1940 – 07.08.2016

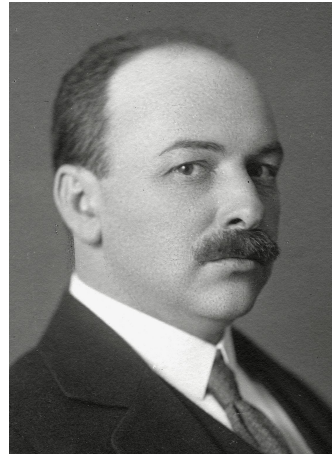

85 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри гістології, цитології та ембріології ХДМУ, ХНМУ (1996–2014).

Файншмідт Ісаак Ілліч

05.06.1875 – 25.04.1940

150 років з дня народження заслуженого професора УРСР (1934), заслуженого діяча науки УРСР (1934), організатора і керівника Українського туберкульозного інституту (1922) та Українського інституту клінічної медицини (1931), завідувача кафедр туберкульозу (1923–1931) та факультетської терапії (1930–1940) ХМІ.

Інститут судової медицини
Імператорського Харківського університету

Липень

Іллінський Тимофій Степанович

15.07.1820 – 04.08.1867

205 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри анатомії медичного факультету Харківського університету (1853–1858).

Хірургічна клініка

Серпень

Вороний Юрій Юрійович

09.08.1895 – травень 1961

130 років з дня народження доктора медичних наук, професора, асистента кафедри факультетської хірургії ХМІ (1926–1931), ст. наукового співробітника Всеукраїнського інституту невідкладної хірургії та переливання крові (1931–1936, м. Харків), директора Херсонського виробничого медичного інституту (1931–1936), завідувача кафедри хірургії Харківського стоматологічного інституту (1936–1941), автора першої в світовій практиці трансплантації нирки людині (1933).

Давиденков Сергій Миколайович

25.08.1880 – 02.07.1961

145 років з дня народження видатного невропатолога, академіка АМН СРСР (1945), заслуженого діяча науки РРФСР (1934), завідувача кафедри нервових та душевних хвороб Жіночого медичного інституту Харківського медичного товариства (1912–1919).

Миронов **Матвій Максимович**

09.08.1860 – 1930?

165 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри акушерства та гінекології ХМІ (1914–1930).

Палладін **Олександр Володимирович**

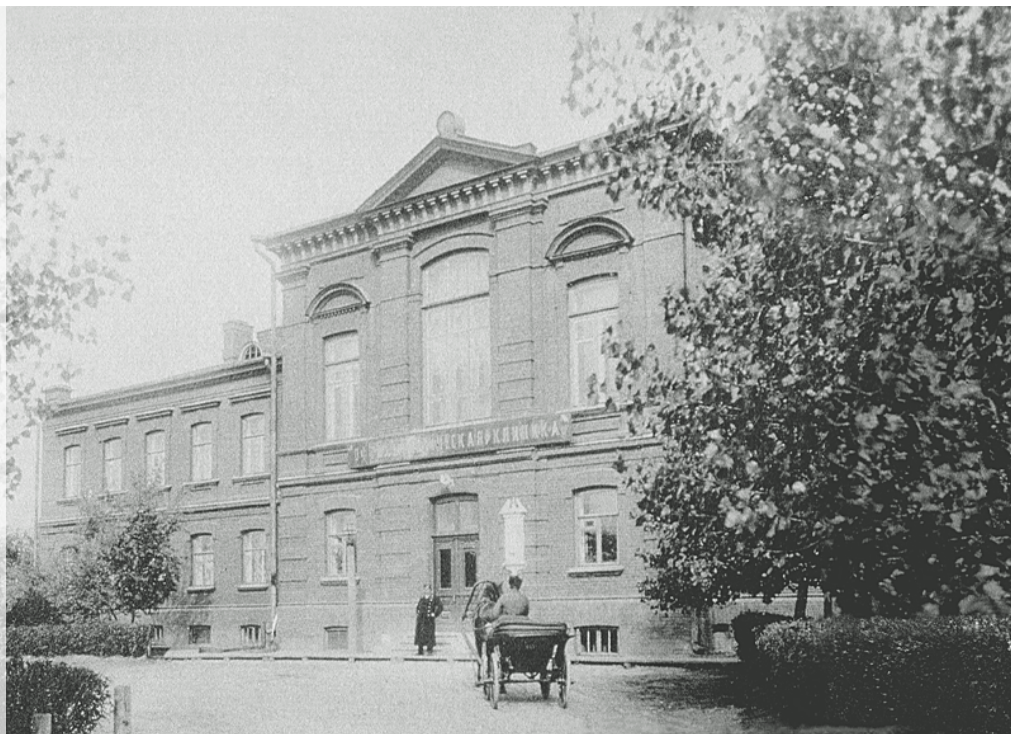

29.08.1885 – 06.12.1972

140 років з дня народження видатного біохіміка, заслуженого діяча науки УРСР (1935), академіка АН СРСР (1942) та АМН СРСР (1944), президента АН УРСР (1946–1962), Героя Соціалістичної Праці, засновника та першого директора Українського біохімічного інституту (1925–1969), завідувача кафедри фізіологічної хімії ХМІ (1921–1931).

Офтальмологічна клініка

Вересень

Жаботинський Василь Михайлович

28.09.1895 – 21.12.1983

130 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри комунальної гігієни ХМІ (1943–1973).

Ліпшиць Рея Ушерівна

02.09.1920 – 07.05.2010

105 років з дня народження докторки медичних наук, професорки, завідувачки кафедри патологічної фізіології ХМІ (1968–1987), голови Харківського товариства патофізіологів (від 1968 р.). Її ім'я внесено до монументального біографічного видання «Great Minds of 21st Century» з врученням відповідної медалі.

Соколов **Микола Андрійович**

13.09.1855 – 1909

170 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедр хірургічної патології (1900–1904) та госпітальної хірургії (1900–1909) медичного факультету Харківського університету.

Хімічний корпус ХНМУ

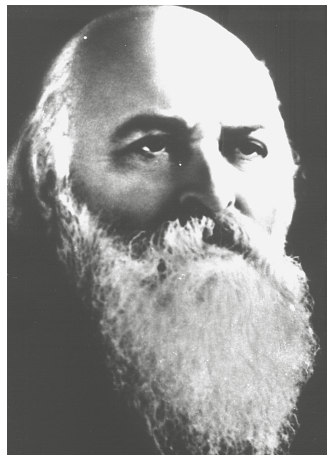

Жовтень

Брауде Ілля Рафаїлович

31.10.1890 – 30.04.1958

135 років з дня народження відомого інфекціоніста, доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри інфекційних хвороб ХМІ (1932–1958), одного з організаторів Українського інституту підвищення кваліфікації лікарів (від 1923 – ХМАПО).

Пахомов Володимир Іванович

01.10.1930 – 08.04.2007

95 років з дня народження доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри біофізики, інформатики та медичної апаратури ХМІ (1976–1996).

Протопопов Віктор Павлович

22.10.1880 – 29.11.1957

145 років з дня народження видатного психіатра, академіка АН УРСР (1945), заслуженого діяча науки УРСР (1934), засновника та першого завідувача кафедри психіатрії ХМІ (1923–1944), засновника і директора НДІ психіатрії і соціальної психогігієни (1926–1929).

Ситенко **Михайло Іванович**

30.10.1885 – 13.01.1940

140 років з дня народження випускника медичного факультету Харківського університету, видатного ортопеда-травматолога, члена-кореспондента АН УРСР (1934), заслуженого діяча науки УРСР (1936), директора Українського НДІ ортопедії і травматології в Харкові (1926–1940).

Черненко **Володимир Дмитрович**

03.10.1925 – 12.02.2010

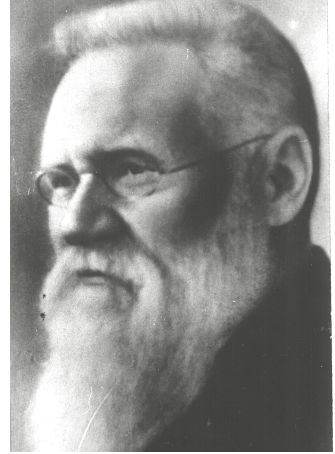

100 років з дня народження доктора медичних наук, професора, ректора ХМІ (1975–1986), завідувача кафедри епідеміології ХМІ (1969–1991).

Якушевич Сергій Гаврилович

20.10.1865 – 1932

160 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри госпітальної терапії ХМІ (1921–1930).

Акушерська клініка

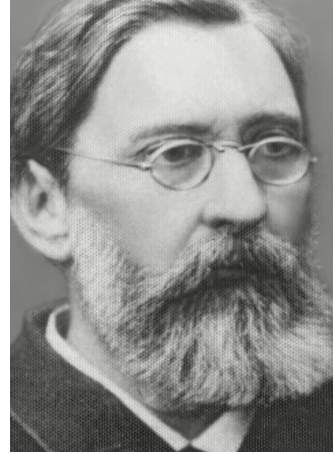

Листопад

Лашкевич Валеріан Григорович

19.11.1835 – 17.06.1888

190 років з дня народження доктора медицини, професора, завідувача кафедри факультетської терапії медичного факультету Харківського університету (1869–1888).

Пономарьов Михайло Дійович

02.11.1845 – 1905

180 років з дня народження доктора медицини, заслуженого професора, засновника і завідувача кафедри дитячих хвороб медичного факультету Харківського університету (1892–1901).

Татаренко Ніна Павлівна

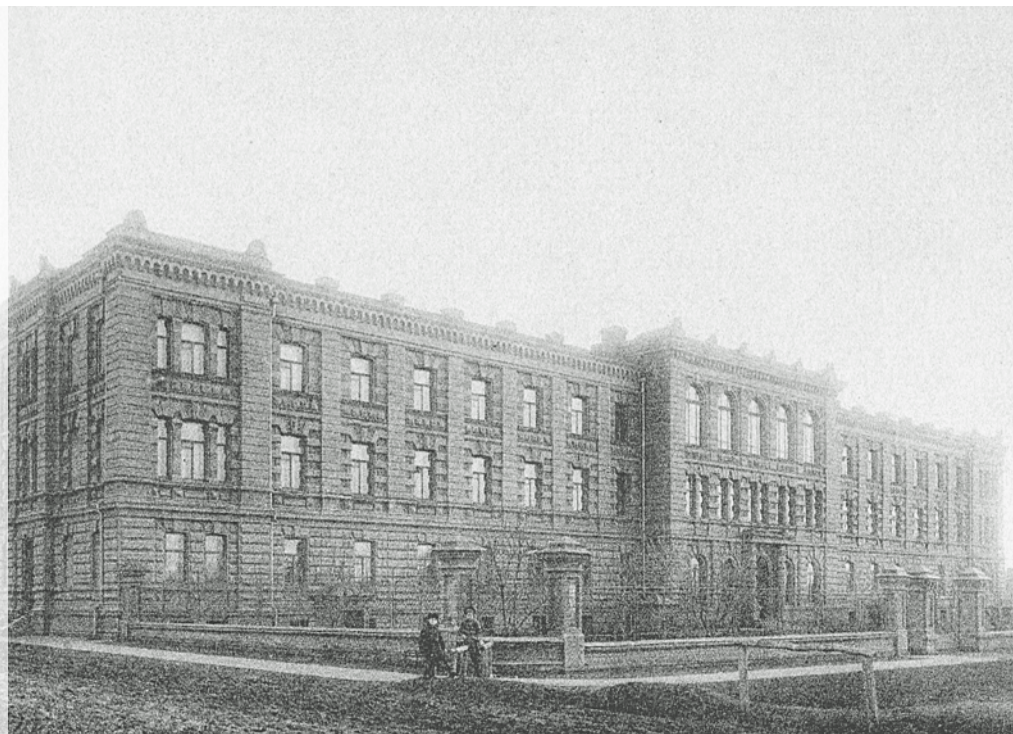

11.11.1900 – 25.02.1986

125 років з дня народження докторки медичних наук, професорки, заслуженої діячки науки УРСР (1962), депутатки Верховної Ради УРСР (1951–1955), завідувачки кафедри психіатрії ХМІ (1951–1971).

Лабораторії та кабінети Харківського університету

Трудень

Лейтес **Самуїл Мойсейович**

02.12.1900 – 25.04.1972

125 років з дня народження відомого патофізіолога-ендокринолога, заслуженого діяча науки РРФСР (1969), асистента кафедри патологічної фізіології ХМІ (1923–1930).

Штельмах Микола Іванович

14.12.1920 – 01.12.1994

105 років з дня народження доктора медичних наук, професора, ветерана Другої світової війни, завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб № 1 ХМІ (1964–1991).

